

**HUBUNGAN KEPIMPINAN INSTRUKSIONAL GURU BESAR
DENGAN KEBERKESANAN PENGAJARAN GURU
DISEKOLAH-SEKOLAH PULAU DI
DAERAH SEMPORNA, SABAH**

Abdul Said Ambotang, Mohd Yusof Abdullah,
Omar Abdul Laja & Mohd Sobri Ismail

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan mengenal pasti hubungan kepimpinan pengajaran guru besar dengan keberkesanan pengajaran guru di sekolah-sekolah pulau di daerah Semporna, Sabah. Hasil kajian disampaikan secara deskriptif melalui ujian-ujian yang dijalankan. Kajian ini menunjukkan kepimpinan pengajaran guru besar berhubungan secara positif dengan keberkesanan pengajaran guru bagi mewujudkan sekolah berkesan. Data kajian dikumpul menggunakan soal selidik dan dianalisis menggunakan SPSS 12. Ujian yang dijalankan ialah kekerapan, min, purata min, sisihan piawai, ANOVA dan korelasi Pearson. Selain itu, ujian yang dilakukan juga bertujuan menguji penerimaan atau penolakan hipotesis kajian. Soalan-soalan kajian yang dibentuk bertujuan untuk mengenal pasti kekuatan hubungan antara kedua-dua pemboleh ubah. Dapatan menunjukkan kekerapan guru besar menjalankan tugas melalui kepimpinan pengajaran adalah pada min 2.87 (kadang-kadang ataupun tidak kerap) manakala kekerapan keberkesanan pengajaran guru ialah min purata 3.02 (kerap tetapi tidak terlalu kerap). Analisis ANOVA pula mendapati tidak wujud perbezaan terhadap persepsi guru-guru mengenai kepimpinan pengajaran dan keberkesanan pengajaran iaitu pada nilai signifikan item kajian yang lebih besar daripada nilai 0.05 ($p > 0.05$), yakni tidak terdapat perbezaan yang signifikan. Analisis korelasi Pearson pula menunjukkan terdapat hubungan positif di antara kepimpinan pengajaran guru besar dengan keberkesanan pengajaran guru-guru kerana nilai signifikannya ialah 0.001, iaitu lebih kecil daripada aras signifikan yang ditetapkan iaitu $0.01/2 = 0.00$ manakala pekali korelasi ialah 0.7 yang menunjukkan wujud perhubungan positif menggambarkan terdapat dua petunjuk penting dalam menjalankan perubahan ke arah sekolah efisien.

Pengenalan

Dunia sentiasa pantas berkembang maju dalam menerima pengaruh mengikut peredaran zaman dan kemajuan teknologi. Dalam konteks ini, pendidikan di Malaysia turut berubah selari dengan perkembangan teknologi dan maklumat pada hari ini.

Perubahan pendidikan di negara kita telah berlaku dalam dua dimensi yang mengikut zamannya. Dimensi yang pertama berlaku pada zaman sebelum merdeka dan awal tahun 1960-an, berkaitan dengan matlamat pendidikan untuk memberikan pendidikan secara percuma kepada setiap pelajar. Dimensi yang kedua, matlamat pendidikan adalah untuk mencapai kualiti pendidikan dan pendidikan bertaraf dunia yang menekankan kos *effectiveness* dan akauntabiliti. Dimensi kedua ini masih relevan sehingga kini dan menuntut kerationalan peranan guru besar yang merupakan pelaksana terhadap dasar dan sistem pendidikan negara. Berkaitan hal ini, isu yang timbul ialah wujudnya sekolah yang tidak berkesan kerana guru besar menjadi pemimpin ortodoks yang tidak mengikut peredaran zaman, malahan hanya melaksanakan kerja-kerja rutin pengurusan berbanding menjadi pemimpin sama ada berfungsi sebagai pemimpin transformasi dan pemimpin pengajaran. Hal ini berhubungan secara langsung dengan keberkesanan pengajaran guru kerana jika guru besar tidak menjalankan kepimpinan pengajarannya, adakah guru akan melaksanakan pengajaran yang berkesan? Senario seperti ini akan menyebabkan sekolah menjadi tidak berkesan kerana prestasi akademik sentiasa kurang baik atau rendah. Keadaan ini perlu diselidiki memandangkan sekolah kini mengharapkan kepimpinan guru besar yang berkesan dan juga pengajaran guru yang efisien.

Latar Belakang Kajian

Menurut Rashdi dalam Ayob (2004), isu keberkesanan kepimpinan guru besar banyak dibincangkan sejak akhir-akhir ini dan diselidiki oleh pengkaji tempatan mahupun luar negara. Namun, kajian dan perbincangan terhadap isu itu tetap segar, menarik dan relevan pada setiap masa kerana sistem pendidikan setiap negara mahu mewujudkan sekolah yang berkesan sepanjang masa. Sekolah berkesan lahir daripada kepimpinan yang berkesan, justeru kepimpinan pengajaran adalah antara agenda penting dalam arena pendidikan negara hari ini. Menurut Rashdi dalam Ayob (2004), keberkesanan kepimpinan guru besar berkait rapat dengan kompetensi, iaitu keupayaan guru besar melaksanakan tugas dan tanggungjawab mengikut piawaian yang ditetapkan. Salah satu piawaian ialah mencapai tahap kepimpinan pengajaran. Guru besar adalah individu yang paling penting dan berpengaruh dalam sesebuah sekolah. Mereka berperanan sebagai seorang yang bertanggungjawab terhadap semua aktiviti yang berlaku di sekolah. Corak kepimpinan mereka berupaya menetapkan budaya sekolah yang berkesan dan cemerlang, sekali gus memberi keutamaan terhadap masa depan para pelajar. Selain itu, mereka berperanan sebagai penghubung utama antara sekolah dengan komuniti. Jadi, mereka berupaya mempengaruhi sikap ibu bapa dan pelajar terhadap sekolah. Menurut Ramaiah (1999), peranan guru besar kini bertambah kompleks dan sukar selain berubah mengikut perkembangan semasa. Salah satu faktor yang menyebabkan perubahan sedemikian ialah kerana keperluan guru besar untuk

melibatkan diri dalam proses pengajaran dan memberikan tumpuan yang lebih terhadap pengurusan sekolah.

Objektif Kajian

Secara umumnya, objektif kajian ini adalah untuk melihat persepsi para guru terhadap kepimpinan pengajaran guru besar dan keberkesanan pengajaran mereka. Kajian ini juga akan melihat hubungan yang signifikan antara kedua-dua pemboleh ubah tersebut. Objektif-objektif khusus kajian ini adalah seperti yang berikut:

1. Menentukan guru besar melakukan kepimpinan pengajaran secara sederhana atau kadang-kadang di sekolah-sekolah kajian.
2. Menentukan guru-guru melakukan kepimpinan pengajaran secara sederhana atau kadang-kadang di sekolah-sekolah kajian.
3. Mengenal pasti perbezaan persepsi guru ke atas kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pentakrifan matlamat sekolah.
4. Mengenal pasti perbezaan persepsi guru ke atas kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pengurusan program pengajaran dan pembelajaran di sekolah.
5. Mengenal pasti perbezaan persepsi guru ke atas kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pemupukan iklim pengajaran dan pembelajaran di sekolah.
6. Mengenal pasti perbezaan persepsi guru-guru ke atas keberkesanan pengajaran mereka yang dapat dipengaruhi oleh peranan guru besar sebagai pemimpin pengajaran.
7. Mengenal pasti hubungan melalui persepsi guru-guru terhadap kepimpinan pengajaran guru besar dengan keberkesanan pengajaran guru di sekolah-sekolah kajian.

Kepentingan Kajian

Kelemahan dalam pengurusan kurikulum atau kepimpinan dalam pengajaran tidak akan menyebabkan seseorang guru besar menerima tindakan tatatertib kerana tindakan tersebut tidak dikuatkuasakan, sebaliknya kelemahan dan kecurangan dalam pengurusan kewangan, perhubungan masyarakat, *boundary management* dan seumpamanya boleh menyebabkan mereka dikenakan tindakan tatatertib, turun pangkat atau dipindahkan serta merta ke tempat-tempat lain (Robiah, 1989). Walaupun guru besar terikat dengan risiko tersebut, mereka tidak dianggap mengabaikan kepimpinan pengajaran. Hanya *boundary management* yang menjejaskan kredibiliti mereka sedangkan pengabaian kepimpinan pengajaran akan mendatangkan kesan

buruk terhadap guru dan prestasi pelajar. Sehubungan itu, kajian ini berharap guru besar akan memperoleh manfaat, khususnya mendapat kesedaran supaya tidak mengabaikan kepimpinan pengajaran dan menggunakan dapatan kajian untuk memperbaiki segala kelemahan ketika menjalankan tugas sebagai teraju utama di sekolah.

Menurut Pekeliling Pentadbiran 3/67 (pindaan 1982), guru besar dikehendaki mengajar di dalam bilik darjah sekurang-kurangnya lima waktu seminggu. Ketetapan ini menunjukkan mereka perlu mengajar dengan berkesan sekali gus memimpin pengajaran. Rasionalnya, fungsi sekolah sebagai pusat perkembangan ilmu perlu sentiasa berterusan. Oleh itu, melalui kajian ini guru besar akan menyedari bahawa tugas utama mereka di sekolah ialah memimpin pengajaran dan bukan hanya menjalankan urusan pentadbiran pejabat. Guru besar harus sentiasa mengutamakan aktiviti memperkembangkan ilmu di sekolah. Kajian ini penting kepada Jabatan Pelajaran Daerah kerana jabatan ini dapat menggunakan dapatan kajian untuk guru besar menjalankan peranan utama mereka sebagai pemimpin pengajaran di sekolah masing-masing. Selain itu, Jabatan Pelajaran Negeri juga akan dapat menggunakan hasil kajian ini untuk merangka beberapa program yang bermanfaat kepada guru besar bagi memastikan mereka tidak mengabaikan tugas memperkembangkan ilmu ketika mereka sibuk dengan tugas-tugas pentadbiran yang lain. Program-program tersebut perlu menjurus kepada latihan kemahiran untuk guru besar sebagai pemimpin pengajaran supaya fungsi sekolah sebagai pusat perkembangan ilmu dan melahirkan sumber manusia yang berkualiti akan sentiasa terpelihara.

Guru besar mempunyai beban kerja yang banyak. Keadaan ini menyebabkan peranan mereka dalam memimpin pengajaran kurang diberi perhatian. Menurut Vetter (dalam Fadzilah Md. Noor, 1990), ramai guru besar yang bekerja keras dan menggunakan banyak masa untuk mengatasi bebanan kerja. Usaha ini merupakan satu cara bagi mereka untuk menyelesaikan kerja yang banyak sehinggakan kadangkala terpaksa diselesaikan di luar waktu pejabat. Maka, kajian ini sekurang-kurangnya perlu kepada guru-guru yang berada dalam tanggungjawab guru besar. Mereka akan menyedari bahawa guru besar memikul tugas yang amat berat. Oleh itu, jika mereka tidak memberikan kerjasama kerana tidak berpuas hati dengan pentadbiran guru besar, maka sekolah akan pincang dan menjadi tidak efektif yang secara langsung turut mempengaruhi imej guru-guru berkenaan. Oleh yang demikian, semangat 'hati gajah sama dilapah, hati nyamuk sama dicecah' haruslah sentiasa dipupuk di sekolah. Kajian ini juga akan bermanfaat kepada guru-guru sekiranya mereka mengambil alih jawatan guru besar suatu hari nanti. Mereka akan menyedari bahawa mereka mesti menjalankan peranan sebagai pemimpin pengajaran dan sentiasa mengamalkan amalan menyebarluaskan ilmu di sekolah. Kepentingan-kepentingan kajian yang dinyatakan di atas adalah persepsi penyelidik mengenai keperluan sesebuah sekolah merealisasikan hasrat yang terkandung dalam Falsafah Pendidikan Kebangsaan (FPK) sekali gus menjadi sekolah berkesan dan memiliki akses yang tinggi terhadap pendidikan.

Dapatan Kajian**Jadual 1: Persepsi guru terhadap kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pentakrifan matlamat sekolah**

Item	N	Minimum	Maksimum	Min	Sisihan Piawai
b4	156	1	4	2.91	.757
b5	156	1	4	3.03	.757
b6	156	1	4	2.92	.783
b7	156	1	4	3.00	.736
b8	156	1	4	2.92	.795
b9	156	1	4	2.91	.774

Seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 1, guru-guru memberikan persepsi peranan kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pentakrifan matlamat sekolah dalam julat min 2.91 hingga 3.03. Bagi peranan guru besar dalam item b4 iaitu merujuk data pencapaian akademik bersama-sama dengan guru-guru untuk membentuk matlamat sekolah, nilai min ialah 2.91 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang. Sementara itu, bagi peranan guru besar dalam item b5 iaitu membentuk matlamat sekolah dan mempromosikan matlamat tersebut untuk dicapai oleh semua pelajar, nilai min ialah 3.03 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap.

Bagi peranan guru besar dalam item b6 iaitu menjelaskan matlamat pendidikan kepada setiap bidang di sekolah, nilai min ialah 2.92 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang manakala bagi peranan guru besar dalam item b7 iaitu membentuk matlamat sekolah yang baik berasaskan tanggungjawab, jangka masa dan juga kriteria yang boleh dinilai, nilai min ialah 3.00 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap. Bagi peranan guru besar dalam item b8 iaitu mempromosikan matlamat akademik di sekolah kepada semua pelajar, nilai min ialah 2.92 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang. Sementara itu, bagi peranan guru besar dalam item b9 iaitu mengambil kira matlamat sekolah apabila membuat keputusan mengenai akademik, nilai min ialah 2.91 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang. Kesimpulannya, persepsi responden mengenai peranan kepimpinan pengajaran guru besar dalam pentakrifan matlamat sekolah adalah kadang-kadang sahaja kerana purata min adalah sebanyak 2.94.

Pengurusan Program Pengajaran dan Pembelajaran

Jadual 2 menunjukkan persepsi guru terhadap kekerapan guru besar di sekolah-sekolah pulau di daerah Semporna melaksanakan kepemimpinan pengajaran dalam aspek pengurusan program pengajaran dan pembelajaran.

Jadual 2: Persepsi guru terhadap kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pengurusan program pengajaran dan pembelajaran

Item	N	Minimum	Maksimum	Min	Sisihan Piawai
b10	156	1	4	2.83	.813
b11	156	1	4	2.70	.799
b12	156	1	4	2.71	.795
b13	156	1	4	2.82	.774
b14	156	1	4	2.73	.756
b15	156	1	4	2.79	.716
b16	156	1	4	2.90	.772
b17	156	1	4	2.88	.827

Seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 2, guru-guru memberikan persepsi peranan kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pengurusan program pengajaran dan pembelajaran dalam julat min 2.70 hingga 2.90. Bagi peranan guru besar dalam item b10 iaitu sentiasa melawat kelas-kelas bagi memastikan proses pengajaran dan pembelajaran berjalan selaras dengan matlamat sekolah, nilai min ialah 2.83 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang. Sementara itu, bagi peranan guru besar dalam item b11 iaitu menilai pengajaran guru untuk penambahbaikan dalam amalan pengajaran dan pembelajaran, nilai min ialah 2.70 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang.

Bagi peranan guru besar dalam item b12 iaitu memastikan bahan-bahan sokongan untuk kurikulum adalah selaras dengan matlamat sekolah, nilai min ialah 2.71 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang manakala bagi peranan guru besar dalam item b13 iaitu menekankan keselarasan masa untuk kurikulum di pelbagai peringkat, nilai min ialah 2.82 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang. Bagi peranan guru besar dalam item b14 iaitu memantau kurikulum di kelas bagi memastikan proses pengajaran dan pembelajaran selaras dengan piawaian yang ditetapkan oleh Kementerian Pelajaran, nilai min ialah 2.73 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang manakala bagi peranan guru besar dalam item b15 iaitu memastikan data pencapaian pelajar digunakan sebagai sumber rujukan oleh setiap bidang bagi membincangkan program pengajaran dan pembelajaran, nilai min ialah 2.79 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang. Sementara itu, bagi peranan guru besar dalam item b16 iaitu memastikan data

kemajuan akademik lengkap untuk semua pelajar, nilai min ialah 2.90 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang.

Bagi peranan guru besar dalam item b17 iaitu menggalakkan guru menggunakan analisis data untuk memantau kemajuan akademik pelajar, nilai min ialah 2.88 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang. Kesimpulannya, persepsi responden mengenai peranan kepimpinan pengajaran guru besar dalam pengurusan program pengajaran dan pembelajaran adalah kadang-kadang sahaja kerana purata min ialah 2.79.

Pemupukan Iklim Pengajaran dan Pembelajaran yang Kondusif

Jadual 3 menunjukkan persepsi guru terhadap kekerapan guru besar di sekolah-sekolah pulau di daerah Semporna melaksanakan kepimpinan pengajaran dalam aspek pemupukan iklim pengajaran dan pembelajaran yang kondusif.

Jadual 3: Persepsi guru terhadap kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pemupukan iklim pengajaran dan pembelajaran yang kondusif

Item	N	Minimum	Maksimum	Min	Sisihan Piawai
b18	156	1	4	2.99	.783
b19	156	1	4	2.69	.832
b20	156	1	4	2.96	.806
b21	156	1	4	2.71	.850
b22	156	1	4	2.94	.867
b23	156	1	4	3.07	.843
b24	156	1	4	2.79	.855
b25	156	1	4	3.07	.804
b26	156	1	4	2.98	.838
b27	156	1	4	2.79	.840
b28	156	1	4	2.88	.857
b29	156	1	4	2.90	.769
b30	156	1	4	2.93	.737

Seperti yang tercatat dalam Jadual 3, guru-guru memberikan persepsi peranan kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pengurusan program pengajaran dan pembelajaran dalam julat min 2.69 hingga 3.07. Bagi peranan guru besar dalam item b18 iaitu memastikan masa pengajaran dan pembelajaran adalah tidak diganggu dengan aktiviti lain, nilai min ialah 2.99 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang manakala bagi peranan guru besar dalam item b19 iaitu mengelakkan guru-guru daripada mengikuti aktiviti bukan pengajaran secara berlebihan di sekolah, nilai min ialah 2.69 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang.

Bagi peranan guru besar dalam item b20 iaitu meronda di sekitar sekolah dan sentiasa bertanya dengan pelajar dan guru-guru mengenai akademik, nilai min ialah 2.96 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang manakala bagi peranan guru besar dalam item b21 iaitu bekerjasama dengan pelajar mengenai tugas akademik, nilai min ialah 2.71 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang. Bagi peranan guru besar dalam item b22 iaitu memberi maklum balas secara peribadi terhadap usaha guru, nilai min ialah 2.94 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang manakala bagi peranan guru besar dalam item b23 iaitu memberikan pujian secara terbuka terhadap guru yang menunjukkan prestasi yang cemerlang, nilai min ialah 3.07 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap.

Bagi peranan guru besar dalam item b24 iaitu memberi maklum balas peribadi terhadap usaha pelajar, nilai min ialah 2.79 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang manakala bagi peranan guru besar dalam item b25 iaitu memberi pujian secara terbuka terhadap pelajar yang cemerlang, nilai min ialah 3.07 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap. Bagi peranan guru besar dalam item b26 iaitu menggalakkan guru-guru menghadiri aktiviti pembangunan profesional yang selaras dengan matlamat sekolah nilai min ialah 2.98 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang manakala bagi peranan guru besar dalam item b27 iaitu melengkapkan sekolah dengan program pembangunan profesional bagi memantapkan proses pengajaran dan menyediakan sumber yang mencukupi, nilai min ialah 2.79 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang.

Bagi peranan guru besar dalam item b28 iaitu memastikan guru-guru menggunakan kursus-kursus dalaman sebagai satu peluang untuk memantapkan amalan pengajaran, nilai min ialah 2.88 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang manakala bagi peranan guru besar dalam item b29 iaitu meletakkan satu tahap pencapaian yang tinggi yang boleh dicapai oleh semua pelajar, nilai min ialah 2.90 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang. Bagi peranan guru besar dalam item b30 iaitu menggalakkan guru-guru menguatkuasakan pelbagai polisi untuk meningkatkan tahap akademik pelajar seperti tindakan disiplin, kerja rumah dan sebagainya, nilai min ialah 2.93 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang. Kesimpulannya, persepsi responden mengenai peranan kepimpinan pengajaran guru besar dalam pemupukan iklim pengajaran dan pembelajaran yang kondusif adalah kadang-kadang sahaja kerana purata min ialah 2.9.

Rumusan dan Dapatan Data Kepimpinan Pengajaran

Merujuk kepada Jadual 1, 2 dan 3, persepsi guru secara menyeluruh terhadap peranan guru hanya kadangkala pengajaran di sekolah-sekolah kajian adalah kadang-kadang sahaja ataupun dengan kata lain, guru besar kadang-kadang menjalankan peranan sebagai pemimpin pengajaran di sekolah. Hal ini demikian berdasarkan purata min keseluruhan bagi item kepimpinan pengajaran guru besar

iaitu sebanyak 2.87. Oleh yang demikian, hipotesis alternatif satu (H_{A1}) iaitu guru besar di sekolah-sekolah pulau menjalankan kepimpinan pengajaran secara sederhana atau kadang-kadang dalam min 2.99 adalah diterima.

Seperti yang tercatat dalam Jadual 4 (rujuk Lampiran A), guru-guru memberikan persepsi mengenai keberkesanan pengajaran mereka dalam julat min 2.27 hingga 3.31.

Bagi item b31 iaitu pengajaran 'saya mudah difahami', nilai min ialah 2.97 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang manakala bagi item b32 iaitu 'saya sentiasa membuat persediaan pengajaran dengan baik', nilai min ialah 2.98 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang.

Bagi item b33 iaitu 'saya menggunakan contoh yang sesuai berkaitan isi pelajaran', nilai min ialah 3.12 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap. Sementara itu, bagi item b34 iaitu alat bantu mengajar digunakan bagi membantu pemahaman pelajar terhadap pengajaran, nilai min ialah 2.83 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang.

Bagi item b35 'iaitu perbincangan yang diadakan dapat memudahkan penguasaan pelajar terhadap pengajaran', nilai min ialah 2.97 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang. Sementara itu, bagi item b36 iaitu 'saya memberikan respons yang baik terhadap soalan pelajar', nilai min ialah 3.10 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap.

Bagi item b37 iaitu 'latihan bertulis dikembalikan dalam tempoh yang singkat', nilai min ialah 2.95 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang manakala bagi item b38 iaitu 'saya sering memastikan kefahaman pelajar dengan meminta pelajar-pelajar menjawab soalan-soalan yang saya kemukakan', nilai min ialah 3.18 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap.

Bagi item b39 iaitu 'penyampaian pengajaran saya teratur', nilai min ialah 2.97 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang manakala bagi item b40 iaitu pengajaran 'saya telah menambahkan pengetahuan pelajar', nilai min ialah 3.10 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap.

Bagi item b41 iaitu 'saya berasa yakin dengan pengajaran saya', nilai min ialah 3.10 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap manakala bagi item b42 iaitu 'penyampaian pengajaran saya adalah menarik', nilai min ialah 2.86 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang.

Bagi item b43 iaitu 'saya menggunakan kaedah pengajaran yang sesuai dengan tahap kebolehan murid', nilai min ialah 3.13 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang. Sementara itu, bagi item b44 iaitu 'saya peka terhadap keperluan pelajar dalam pengajaran', nilai min ialah 3.06 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap.

Bagi item b45 iaitu 'saya sangat mahir dalam bidang pengajaran saya', nilai min ialah 2.89 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang manakala bagi item b46 iaitu 'saya dapat memotivasikan pelajar untuk menguasai pelajaran', nilai min ialah 3.02 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap.

Bagi item b47 iaitu 'gaya pengajaran saya adalah menyenangkan pelajar', nilai min ialah 3.04 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap manakala bagi item b48 iaitu 'hubungan saya dengan pelajar adalah baik', nilai min ialah 3.29 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap.

Bagi item b49 iaitu 'saya kurang memberi kata perangsang semasa pengajaran', nilai min ialah 2.27 iaitu dalam persetujuan kadang-kadang. Persepsi ini sebenarnya berkenyataan negatif. Oleh itu, guru-guru sebenarnya kerap memberikan kata perangsang kepada para pelajar manakala bagi item b50 iaitu 'saya sedia membantu pelajar jika pelajar menghadapi masalah dalam pembelajarannya', nilai min ialah 3.19 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap.

Bagi item b51 iaitu 'saya dapat mengawal kelas dengan baik', nilai min ialah 3.06 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap manakala bagi item b52 iaitu 'bahan rujukan lanjut yang saya cadangkan sesuai untuk meningkatkan penguasaan pelajar', nilai min ialah 2.79 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang.

Bagi item b53 iaitu 'saya mampu menyelesaikan kemusykilan pelajar terhadap pelajaran yang saya ajar', nilai min ialah 3.04 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap manakala bagi item b54 iaitu 'saya bersemangat dalam pengajaran', nilai min ialah 3.15 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap.

Bagi item b55 iaitu 'pengajaran saya tidak mencabar', nilai min ialah 2.37 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang. Persepsi ini sebenarnya berkenyataan negatif. Oleh itu, guru-guru sebenarnya kerap memberikan pengajaran yang mencabar pelajar manakala bagi item b56 iaitu 'saya sedia membimbing apabila pelajar bertanya', nilai min ialah 3.26 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap.

Bagi item b57 iaitu 'pelajar penuh min mengikuti pengajaran saya', nilai min ialah 2.98 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang manakala bagi item b58 iaitu 'saya menguasai banyak isi pelajaran', nilai min ialah 3.03 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap. Sementara itu, bagi item b59 iaitu 'saya menjalankan aktiviti pengajaran yang melibatkan pelajar', nilai min ialah 3.07 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap manakala bagi item b60 iaitu 'saya memberi peluang kepada pelajar untuk berbincang tentang topik yang telah diajar', nilai min ialah 3.08 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap.

Bagi item b61 iaitu 'saya mengawasi perjalanan aktiviti dan pembelajaran', nilai min ialah 3.22 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap. Sementara itu, bagi item b62 iaitu 'saya menggalakkan pelajar mengemukakan idea-idea semasa pengajaran', nilai min ialah 3.17 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap.

Bagi item b63 iaitu 'saya memberikan pujian kepada pelajar yang dapat menjawab soalan-soalan yang saya kemukakan', nilai min ialah 3.31 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap. Sementara itu, bagi item b64 iaitu 'saya menggalakkan pelajar-pelajar berbincang secara kumpulan mengenai sesuatu topik pengajaran', nilai min ialah 3.03 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap.

Bagi item b65 iaitu 'saya selalu memberikan penghargaan kepada pelajar yang menunjukkan kesungguhan dalam pembelajaran', nilai min ialah 3.15 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap. Sementara itu, bagi item b66 iaitu 'pelajar sentiasa bersedia sebelum saya mengajar', nilai min ialah 2.74 iaitu dalam persetujuan persepsi kadang-kadang.

Bagi item b67 iaitu 'saya sentiasa memastikan pelajar memberikan tumpuan terhadap pengajaran saya', nilai min ialah 3.22 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap manakala bagi item b68 iaitu 'saya menyual dengan soalan-soalan yang mudah difahami', nilai min ialah 3.25 iaitu dalam persetujuan persepsi kerap.

Rumusan dan Dapatan Data Keberkesanan Pengajaran

Merujuk kepada Jadual 8, persepsi responden mengenai keberkesanan pengajaran mereka adalah kerap kerana purata min keberkesanan pengajaran ialah 3.02 atau dengan kata lain guru-guru kerap menjalankan pengajaran yang berkesan di sekolah-sekolah yang dikaji. Oleh yang demikian, hipotesis alternatif dua (H_{A2}) iaitu guru-guru di sekolah-sekolah pulau melaksanakan pengajaran yang berkesan secara sederhana atau kadang-kadang dalam min 2.99 adalah ditolak. Sebaliknya, hipotesis nul kajian (H_{02}) iaitu guru-guru di sekolah pulau melaksanakan pengajaran yang berkesan dalam min 3.00 adalah diterima.

Dapatan Khusus Kajian

Dapatan khusus kajian dibincangkan bertujuan untuk menjawab persoalan kajian dan menentukan sama ada hipotesis kajian diterima ataupun ditolak. Sehubungan dengan itu, setelah dianalisis, dapatan data atau data-data yang menjawab persoalan dan membuktikan penerimaan hipotesis kajian dapat diterangkan seperti yang berikut:

Adakah terdapat perbezaan dalam persepsi guru-guru tentang kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pentakrifan matlamat sekolah?

Jadual 5 di bawah menerangkan mengenai perbezaan peranan kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pentakrifan matlamat sekolah mengikut persepsi guru. Data-data ini dianalisis menggunakan kekerapan, min dan ANOVA.

Jadual 5: Analisis perbezaan kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pentakrifan matlamat sekolah

	Item	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
b4	Between Groups	.249	1	.249	.433	.512
	Within Groups	88.495	154	.575		
	Total	88.744	155			
b5	Between Groups	.021	1	.021	.036	.851
	Within Groups	88.819	154	.577		
	Total	88.840	155			
b6	Between Groups	.404	1	.404	.657	.419
	Within Groups	94.673	154	.615		
	Total	95.077	155			
b7	Between Groups	.026	1	.026	.048	.827
	Within Groups	83.974	154	.545		
	Total	84.000	155			
b8	Between Groups	.532	1	.532	.841	.361
	Within Groups	97.385	154	.632		
	Total	97.917	155			
b9	Between Groups	.022	1	.022	.037	.847
	Within Groups	92.721	154	.602		
	Total	92.744	155			

Seperti yang tercatat dalam Jadual 5, nilai signifikan item kajian yang lebih besar daripada nilai 0.05 ($p > 0.05$) menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan di antara min kepimpinan pengajaran dalam aspek pentakrifan matlamat sekolah.

Oleh yang demikian, hipotesis alternatif kajian (H_{A3}) iaitu terdapat perbezaan yang signifikan di antara persepsi guru-guru dengan kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pentakrifan matlamat sekolah adalah ditolak. Sebaliknya, hipotesis nul kajian (H_{O3}) iaitu tidak terdapat perbezaan yang signifikan di antara persepsi guru-guru dengan kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pentakrifan matlamat sekolah adalah diterima.

Adakah terdapat perbezaan dalam persepsi guru-guru tentang kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pengurusan program pengajaran dan pembelajaran di sekolah?

Jadual 6 di bawah menerangkan perbezaan peranan kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pengurusan program pengajaran dan pembelajaran di sekolah mengikut persepsi guru. Data-data ini dianalisis menggunakan kekerapan, min dan ANOVA.

Jadual 6: Analisis perbezaan kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pengurusan program pengajaran dan pembelajaran di sekolah

	Item	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
b10	Between Groups	.053	1	.053	.080	.778
	Within Groups	102.274	154	.664		
	Total	102.327	155			
b11	Between Groups	1.245	1	1.245	1.964	.163
	Within Groups	97.595	154	.634		
	Total	98.840	155			
b12	Between Groups	.428	1	.428	.676	.412
	Within Groups	97.591	154	.634		
	Total	98.019	155			
b13	Between Groups	.019	1	.019	.031	.860
	Within Groups	92.956	154	.604		
	Total	92.974	155			
b14	Between Groups	.016	1	.016	.027	.870
	Within Groups	88.677	154	.576		
	Total	88.692	155			
b15	Between Groups	.056	1	.056	.109	.742
	Within Groups	79.380	154	.515		
	Total	79.436	155			
b16	Between Groups	.082	1	.082	.137	.712
	Within Groups	92.277	154	.599		
	Total	92.359	155			
b17	Between Groups	.069	1	.069	.100	.753
	Within Groups	105.855	154	.687		
	Total	105.923	155			

Seperti yang tercatat dalam Jadual 6, nilai signifikan item kajian yang lebih besar daripada nilai 0.05 ($p > 0.05$) menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan di antara min kepimpinan pengajaran dalam aspek pengurusan program pengajaran dengan pembelajaran di sekolah.

Oleh yang demikian, hipotesis alternatif kajian ($H_A 4$) iaitu terdapat perbezaan yang signifikan di antara persepsi guru-guru dengan kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pengurusan program pengajaran dan pembelajaran di sekolah ditolak. Sebaliknya, hipotesis nul kajian ($H_0 4$) iaitu tidak terdapat perbezaan yang signifikan di antara persepsi guru-guru dengan kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pengurusan program pengajaran dan pembelajaran di sekolah diterima.

Adakah terdapat perbezaan dalam persepsi guru-guru tentang kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pemupukan iklim pengajaran dan pembelajaran di sekolah?

Jadual 7 (rujuk pada Lampiran B) menerangkan perbezaan peranan kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pemupukan iklim pengajaran dan pembelajaran yang kondusif di sekolah mengikut persepsi guru. Data-data ini dianalisis menggunakan kekerapan, min dan ANOVA.

Berdasarkan Jadual 7, nilai signifikan item kajian yang lebih besar daripada nilai 0.05 ($p > 0.05$) menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan di antara min kepimpinan pengajaran dalam aspek pemupukan iklim pengajaran dengan pembelajaran yang kondusif di sekolah. Oleh yang demikian, hipotesis alternatif kajian (H_A5) iaitu terdapat perbezaan yang signifikan di antara persepsi guru-guru dengan kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pemupukan iklim pengajaran dan pembelajaran yang kondusif di sekolah ditolak. Sebaliknya, hipotesis nul kajian (H_05) iaitu tidak terdapat perbezaan yang signifikan di antara persepsi guru-guru dengan kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pemupukan iklim pengajaran dengan pembelajaran yang kondusif di sekolah diterima.

Adakah terdapat perbezaan dalam persepsi guru-guru tentang keberkesanan pengajaran mereka?

Jadual 8 (rujuk pada Lampiran C) menerangkan mengenai perbezaan peranan keberkesanan pengajaran guru-guru di sekolah mengikut persepsi mereka. Data-data ini dianalisis menggunakan kekerapan, min dan ANOVA.

Berdasarkan Jadual 8, nilai signifikan item kajian yang lebih besar daripada nilai 0.05 ($p > 0.05$) menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan di antara min keberkesanan pengajaran guru. Oleh yang demikian, hipotesis alternatif kajian (H_A6) iaitu terdapat perbezaan yang signifikan antara persepsi guru-guru tentang keberkesanan pengajaran mereka di sekolah adalah ditolak. Sebaliknya, hipotesis nul kajian (H_06) iaitu tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara persepsi guru-guru tentang keberkesanan pengajaran mereka di sekolah adalah diterima.

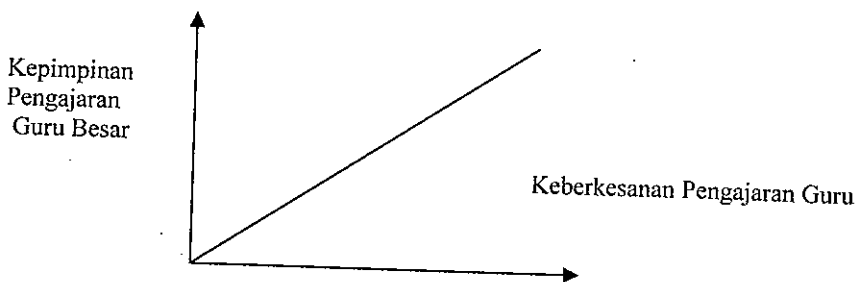
Adakah terdapat hubungan di antara kepimpinan pengajaran guru besar dengan keberkesanan pengajaran guru di sekolah-sekolah kajian?

Jadual 9 pada Lampiran D pula menerangkan tentang analisis hubungan atau korelasi di antara kepimpinan pengajaran guru besar dengan keberkesanan pengajaran guru. Data-data ini dianalisis menggunakan korelasi Pearson. Walau bagaimanapun, hanya enam data yang digambarkan dalam jadual tersebut. Hal ini demikian kerana untuk analisis ini terdapat sebanyak 65 dan ruang yang ada tidak mencukupi untuk memaparkan keseluruhan data tersebut.

Berdasarkan Jadual 9, kelihatan pekali korelasi bagi pasangan pemboleh ubah kepimpinan pengajaran guru besar dan keberkesanan pengajaran guru adalah tinggi iaitu antara 0.2 hingga 0.6. Walaupun jadual ini hanya memaparkan 6 item dalam kedua-dua pemboleh ubah tersebut, sudah memadai untuk menandakan nilai

pekali korelasi bagi kedua-dua pemboleh ubah ini akan lebih tinggi sehingga menghampiri nilai 1.

Analisis korelasi ini membuktikan bahawa pemboleh ubah kepimpinan pengajaran guru besar dan keberkesanan pengajaran guru mempunyai perhubungan yang kuat memandangkan nilai pekali korelasi hampir dengan satu, iaitu nilai maksimum bagi sesuatu pekali korelasi. Nilai korelasi seperti ini menunjukkan bahawa perkaitan atau perhubungan yang wujud antara kedua-dua pemboleh ubah tersebut adalah satu perhubungan yang positif seperti yang digambarkan dalam lakaran graf pada Rajah 1 yang berikut:

Rajah 1: Korelasi positif pemboleh ubah kajian

Dapatan analisis juga menunjukkan wujud perkaitan yang signifikan di antara pemboleh ubah kepimpinan pengajaran guru besar dengan keberkesanan pengajaran guru kerana nilai signifikannya ialah 0.001 iaitu, lebih kecil daripada aras signifikan yang ditetapkan iaitu $0.01/2 = 0.005$ pada ujian korelasi dua arah (Mohd. Salleh & Zaidaton, 2001). Oleh yang demikian, hipotesis alternatif kajian (H_{A7}) iaitu terdapat perhubungan yang signifikan di antara kepimpinan pengajaran guru besar dengan keberkesanan pengajaran guru adalah diterima.

Kesimpulan

Dalam kajian ini, penyelidik mendapati bahawa kepimpinan pengajaran dan keberkesanan pengajaran mempunyai korelasi yang sangat kuat dan bentuk korelasi tersebut adalah positif. Dapatan ini menandakan jika guru besar menjalankan kepimpinan dengan berkesan, maka guru-guru akan melaksanakan pengajaran yang sempurna. Selain itu, kajian ini mendapati guru besar di sekolah-sekolah kajian melakukan kepimpinan pengajaran kadang-kadang ataupun sederhana sahaja. Oleh yang demikian, penyelidik menganggap kajian ini sebagai sangat penting untuk diteroka oleh pegawai pelajaran daerah, guru besar atau pengetua sekolah-sekolah dan guru-guru atau oleh individu tertentu untuk menambahbaikkan kepimpinan pengajarannya. Hal ini kerana penyelidik telah memperuntukkan waktu yang banyak,

berkorban wang ringgit dan masa untuk memastikan kajian ini mencapai objektifnya. Penyelidik juga telah menentukan kajian ini menjadi rujukan utama kepimpinan pendidikan di daerah ini selepas membuat tinjauan literatur yang meluas berkaitan kajian-kajian kepimpinan pengajaran di dalam negara dan di luar negara. Oleh yang demikian, kajian ini dapat dijadikan rujukan dan panduan kepada mereka sebagai agen perubahan yang dinamik. Jadi, penyelidik berharap hasil kajian ini akan dapat dibentangkan di daerah Semporna dalam seminar, bengkel, persidangan atau mesyuarat pendidikan peringkat daerah dan sekolah. Hal ini juga menepati kata-kata hikmat, 'One of the most valuable things any man can be learn is the art of using the knowledge and experience of others' iaitu salah satu perkara paling berharga yang patut dipelajari oleh setiap manusia yakni kemahiran menggunakan pengetahuan dan pengalaman orang lain. Perkara tersebut telah pun diaplikasikan oleh penyelidik dalam menghasilkan kajian ini. Walau bagaimanapun, perlu diingat juga bahawa sebarang perubahan tidak akan berlaku di sekolah sekiranya faktor-faktor seperti konteks sekolah, penglibatan guru dalam membuat keputusan, galakan untuk berfikir, *self awareness* dan *a school wide focus* tidak diambil kira. Sehubungan itu, penyelidik pada masa akan datang boleh juga menjadikan faktor-faktor tersebut sebagai pemboleh ubah kajian-kajian berkaitan kepimpinan di sekolah.

Bibliografi

- Ayob Jantan. 2004. *Pengetua Sekolah yang Efektif: Siri Pengurusan dan Kepimpinan Sekolah*. Pahang: PTS Publications & Distributor Sdn. Bhd.
- Fadzilah Mohd Noor. 1990. *Pengajaran*. Kuala Lumpur: Universiti Malaya.
- Mohd Majid Konting. 1993. *Kaedah Penyelidikan Pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd. Najib Gaffar. 2000. *Penyelidikan Pendidikan*. Skudai, Johor: Universiti Teknologi Malaysia.
- Mohd Salleh Abu & Zaidaton Tasir. 2001. *Analisis Data Berkomputer SPSS 12.0 for Windows*. Kuala Lumpur: Venton Publishing.
- Mohd Shaffie Abu Bakar. 1987. *Metodologi Penyelidikan*. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Ramaiah, A.L. 1999. *Kepimpinan Pendidikan: Cabaran Masa Kini*. Selangor: IBS Buku Sdn. Bhd.
- Robiah Sidin. 1989. *Asas Pentadbiran Pendidikan*. Edisi Kedua. Kuala Lumpur: Pustaka Aman.
- Sidek Mohd. Noah. 2002. *Kaedah Penyelidikan Sains Sosial*. Skudai, Johor: Penerbit UTM.

LAMPIRANA

Jadual 4: Persepsi guru terhadap keberkesanan pengajaran mereka

Item	N	Minimum	Maksimum	Min	Sisihan Piawai
c31	156	1	4	2.97	.686
c32	156	1	4	2.98	.667
c33	156	1	4	3.12	.626
c34	156	1	4	2.83	.717
c35	156	1	4	2.97	.704
c36	156	1	4	3.10	.674
c37	156	1	4	2.95	.734
c38	156	1	4	3.18	.617
c39	156	1	4	2.97	.666
c40	156	1	4	3.10	.640
c41	156	1	4	3.10	.683
c42	156	1	4	2.86	.676
c43	156	1	4	3.13	.692
c44	156	1	4	3.06	.629
c45	156	1	4	2.89	.678
c46	156	1	4	3.02	.647
c47	156	1	4	3.04	.631
c48	156	1	4	3.29	.674
c49	156	1	4	2.27	.925
c50	156	1	4	3.19	.680
c51	156	1	4	3.06	.716
c52	156	1	4	2.79	.709
c53	156	1	4	3.04	.600
c54	156	1	4	3.15	.644
c55	156	1	4	2.37	.829
c56	156	1	4	3.26	.654
c57	156	1	4	2.98	.637
c58	156	1	4	3.03	.657
c59	156	1	4	3.07	.613
c60	156	1	4	3.08	.668
c61	156	1	4	3.22	.586
c62	156	1	4	3.17	.644
c63	156	1	4	3.31	.649
c64	156	1	4	3.03	.709
c65	156	1	4	3.15	.738
c66	156	1	4	2.74	.780
c67	156	1	4	3.22	.628
c68	156	1	4	3.25	.649

LAMPIRAN B

Jadual 7: Analisis perbezaan kepimpinan pengajaran guru besar dalam aspek pemupukan iklim pengajaran dan pembelajaran kondusif di sekolah

	Item	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
b18	Between Groups	.336	1	.336	.547	.461
	Within Groups	94.658	154	.615		
	Total	94.994	155			
b19	Between Groups	1.984	1	1.984	2.903	.090
	Within Groups	105.246	154	.683		
	Total	107.231	155			
b20	Between Groups	.230	1	.230	.353	.553
	Within Groups	100.456	154	.652		
	Total	100.686	155			
b21	Between Groups	.000	1	.000	.000	.994
	Within Groups	112.019	154	.727		
	Total	112.019	155			
b22	Between Groups	.086	1	.086	.114	.737
	Within Groups	116.395	154	.756		
	Total	116.481	155			
b23	Between Groups	.011	1	.011	.016	.900
	Within Groups	110.213	154	.716		
	Total	110.224	155			
b24	Between Groups	.169	1	.169	.230	.632
	Within Groups	113.267	154	.735		
	Total	113.436	155			
b25	Between Groups	.294	1	.294	.453	.502
	Within Groups	99.930	154	.649		
	Total	100.224	155			
b26	Between Groups	.196	1	.196	.277	.599
	Within Groups	108.746	154	.706		
	Total	108.942	155			
b27	Between Groups	.062	1	.062	.088	.768
	Within Groups	109.374	154	.710		
	Total	109.436	155			
b28	Between Groups	.010	1	.010	.013	.908
	Within Groups	113.913	154	.740		
	Total	113.923	155			
b29	Between Groups	.072	1	.072	.121	.729
	Within Groups	91.486	154	.594		
	Total	91.558	155			
b30	Between Groups	.145	1	.145	.265	.608
	Within Groups	84.080	154	.546		
	Total	84.224	155			

LAMPIRAN C

Jadual 8: Analisis perbezaan persepsi keberkesanan pengajaran guru

	Item	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
c31	Between Groups	.445	1	.445	.946	.332
	Within Groups	72.395	154	.470		
	Total	72.840	155			
c32	Between Groups	.479	1	.479	1.077	.301
	Within Groups	68.464	154	.445		
	Total	68.942	155			
c33	Between Groups	.230	1	.230	.587	.445
	Within Groups	60.456	154	.393		
	Total	60.686	155			
c34	Between Groups	.945	1	.945	1.850	.176
	Within Groups	78.721	154	.511		
	Total	79.667	155			
c35	Between Groups	.033	1	.033	.066	.798
	Within Groups	76.807	154	.499		
	Total	76.840	155			
c36	Between Groups	.274	1	.274	.602	.439
	Within Groups	70.085	154	.455		
	Total	70.359	155			
c37	Between Groups	1.071	1	1.071	1.998	.160
	Within Groups	82.519	154	.536		
	Total	83.590	155			
c38	Between Groups	.698	1	.698	1.843	.177
	Within Groups	58.277	154	.378		
	Total	58.974	155			
c39	Between Groups	.000	1	.000	.001	.978
	Within Groups	68.839	154	.447		
	Total	68.840	155			
c40	Between Groups	.351	1	.351	.854	.357
	Within Groups	63.207	154	.410		
	Total	63.558	155			
c41	Between Groups	.040	1	.040	.085	.771
	Within Groups	72.319	154	.470		
	Total	72.359	155			
c42	Between Groups	.851	1	.851	1.871	.173
	Within Groups	70.046	154	.455		
	Total	70.897	155			
c43	Between Groups	.000	1	.000	.001	.979
	Within Groups	74.173	154	.482		
	Total	74.173	155			
c44	Between Groups	.082	1	.082	.207	.650
	Within Groups	61.277	154	.398		
	Total	61.359	155			

c45	Between Groups	1.217	1	1.217	2.680	.104
	Within Groups	69.930	154	.454		
	Total	71.147	155			
c46	Between Groups	.729	1	.729	1.749	.188
	Within Groups	64.213	154	.417		
	Total	64.942	155			
c47	Between Groups	.329	1	.329	.824	.365
	Within Groups	61.440	154	.399		
	Total	61.769	155			
c48	Between Groups	.008	1	.008	.017	.897
	Within Groups	70.428	154	.457		
	Total	70.436	155			
c49	Between Groups	2.506	1	2.506	2.965	.087
	Within Groups	130.186	154	.845		
	Total	132.692	155			
c50	Between Groups	.014	1	.014	.030	.862
	Within Groups	71.595	154	.465		
	Total	71.609	155			
c51	Between Groups	2.238	1	2.238	4.468	.036
	Within Groups	77.121	154	.501		
	Total	79.359	155			
c52	Between Groups	.412	1	.412	.818	.367
	Within Groups	77.607	154	.504		
	Total	78.019	155			
c53	Between Groups	.159	1	.159	.441	.508
	Within Groups	55.610	154	.361		
	Total	55.769	155			
c54	Between Groups	.213	1	.213	.511	.476
	Within Groups	64.095	154	.416		
	Total	64.308	155			
c55	Between Groups	2.917	1	2.917	4.339	.039
	Within Groups	103.519	154	.672		
	Total	106.436	155			
c56	Between Groups	.003	1	.003	.007	.932
	Within Groups	66.221	154	.430		
	Total	66.224	155			
c57	Between Groups	1.190	1	1.190	2.967	.087
	Within Groups	61.753	154	.401		
	Total	62.942	155			
c58	Between Groups	.255	1	.255	.590	.444
	Within Groups	66.585	154	.432		
	Total	66.840	155			
c59	Between Groups	.294	1	.294	.782	.378
	Within Groups	57.930	154	.376		
	Total	58.224	155			
c60	Between Groups	.030	1	.030	.068	.795
	Within Groups	69.046	154	.448		
	Total	69.077	155			

LAMPIRAND

Jadual 9: Analisis korelasi kepimpinan pengajaran guru besar dengan keberkesanan pengajaran guru

c61	Between Groups	.017	1	.017	.050	.824
	Within Groups	53.130	154	.345		
	Total	53.147	155			
c62	Between Groups	.053	1	.053	.127	.722
	Within Groups	64.274	154	.417		
	Total	64.327	155			
c63	Between Groups	.578	1	.578	1.377	.242
	Within Groups	64.653	154	.420		
	Total	65.231	155			
c64	Between Groups	.190	1	.190	.377	.540
	Within Groups	77.707	154	.505		
	Total	77.897	155			
c65	Between Groups	.090	1	.090	.164	.686
	Within Groups	84.218	154	.547		
	Total	84.308	155			
c66	Between Groups	4.205	1	4.205	7.194	.008
	Within Groups	90.019	154	.585		
	Total	94.224	155			
c67	Between Groups	.462	1	.462	1.171	.281
	Within Groups	60.686	154	.394		
	Total	61.147	155			
c68	Between Groups	.007	1	.007	.015	.901
	Within Groups	65.243	154	.424		
	Total	65.250	155			